

På Livets Veg – høringsuttalelse fra kulturfestivalen Kristin på Husaby

Litt om kulturfestivalen "Kristin på Husaby"(KpH, www.husaby.no)

Kristin på Husaby er en kulturfestival, med base i Skaun kommune i Sør-Trøndelag. Festivalen tar utgangspunkt i Sigrid Undset sin middelaldertrilogi om Kristin Lavransdatter. Bok 2, "Husfrue" har mesteparten av handlingen lagt til Husaby. Der ble Kristin Lavransdatter bosatt etter at hun giftet seg med ridderen Erlend Nikulaussøn. Husaby var opprinnelig et høvdingesete, med egen høgendekirke på tunet. Vi finner ruinene etter eiendommen høyt i terrenget, med utsikt over store deler av Skaun og innsjøen Laugen. 1 km nedenfor ligger Skaun kirke, Venn, som er en godt bevart middelalderkirke.

Husabyruinene og Venn kirke er fornminner som står sterkt både for Festivalen Kristin på Husaby og som profilert sted for kommunen og regionen. Under den årlige festivalen i august, foregår det mye aktivitet i dette området. Festivalen har fokus på kjerneverdier som: middelalderhistorien, pilegrimsaktiviteter, kunst og kultur. Blant annet har KpH i samarbeid med Skaun kommune utviklet 3 musikkspill som settes opp vekselvis: "Eldkorn" (Einar Tambarskjelve's siste døgn), "Tragedien Sønnøv Sønnøvseter" (Sønnøv var søster til Norges siste "heks" Lisbeth Nypan) og "Skottet i Buvika" (arbeiderkonflikten ved Piene Mølle i Buvika, der en arbeider ble skutt og drept 20.sept 1913. Hadde premiere 2008).

Kulturfestivalen arrangeres 4 dager den første uka i august hvert år, og har et besøkstall på ca 5000, en omsetning på ca 1,5 mill kr og ca 25 ulike arrangement i mange genre spredt rundt i kommunen. Her er pilegrimsvandring, middelaldermarked, konserter, barneteater, litteraturarrangement med mer.

KpH ledes av et styre på 6 personer og har tilsatt daglig leder. Under festivalen er det 300-400 frivillige som er i full sving. Gjennom hele året arbeider ca 80 personer i ulike komitéer.

Festivalen har positive ringvirkninger på kultur- og næringsliv i regionen.

Våre kommentarer til "På livets veg"

Generelt

Vi har merket oss rapportens Credo ; dvs at den norske pilegrimsmodellen skal bygges nedenfra, fra grasrota. Vi støtter fullt ut dette, og setter stor pris på at dette blir et førende prinsipp for den framtidige utviklinga av Pilegrimsmotivet.

Ved å ta tak i grasrota og utvikle nedenfra, tar en nettopp vare på og stimulerer de aktørene og aktivitetene som er bygd opp langs pilegrimsleden i løpet av de siste 12 årene. Både offentlig sektor og private reiselivstilbydere bidrar i dag til å dekke deler av pilegrimers behov langs leden.

Oversiktlig og god pilegrimsled, overnattingstilbud og mat må forankres i lokalsamfunnene, etableres og drives av engasjerte personer. Tilstedeværelse, engasjement, eierskap og personlig oppfølging mot pilegrimenes behov, gir gjerne gode opplevelser for pilegrimen.

Bygging, utvikling og styrking av infrastrukturen må drives fram av aktive bygdesamfunn. Personlig kontakt og service ved de lokale reiselivsbedriftene, lett tilgang til åpne kirker og menigheter, tilgang til kulturopplevelser og informasjon langs leden og ikke minst nære,

personlige kontaktpunkter mellom pilegrimen og ”de gode hjelperne” rundt om kring i Norges land, er gode suksesskriterier.

I Norge foregår pilegrimsvandringen i et svært begrenset omfang, gjennom bare 3 måneder, og kan ikke sammenlignes med f.eks Spania. Inntjeningsgrunnlaget er svært begrenset, og anlegg som betjener pilegrimer, skal driftes også resten av året. Når det offentlige påtar seg en aktiv rolle framover, er det nødvendig å samordne mot private aktører som ser økonomiske interesser og har et personlig engasjement, i å drifte pilegrimstilbud.

Spesielt

Vi synes f.eks det er viktig at det settes av ressurser til lokalsamfunn som allerede har vist vilje og kompetanse til å styrke pilegrimsleden. Spesielt viktig er det å ta vare på de historisk profilerte stedene. I denne sammenhengen står Skaun kommune sterkt med sitt engasjement, de historiske skattene og kulturfestivalen KpH. Det har gjennom 12 år vært vilje til å satse på pilegrimsleden, både av frivillige, det offentlige og private småskala reiseliv.

Skaun kommune har kjøpt den historiske klokkergården Husbyrena. Stedet er tenkt til et pilegrimssenter, med et kulturelt, kunnskaps- og næringsbasert fokus, blant annet knyttet opp mot pilegrimsleden og tilhørende aktivitet. Arbeidet er i startfasen, og det er nedsatt et arbeidsutvalg for å drøfte fram innhold i konseptet.

Vi vil sterkt oppfordre om at muligheten for å styrke Skaun som et regionalt satsingspunkt blir vurdert. Her er allerede en aktiv pilegrimskultur, fra frivillige, det offentlige og private aktører. Kommunen er en av landets viktigste gjennomfartskommuner mot det endelige pilegrimsmålet Nidarosdomen, som ligger ca 40 km unna.

Den framtidige pilegrimskulturen i Norge har et stort potensiale. Vi ønsker en levende pilegrimskultur med gode personlige opplevelser. I Skaun kan vi oppnå dette ved at kommunen og de mange og ulike grasrotaktørene får ressurser og gode vekstvilkår for å kunne tilby og legge til rette for attraktive og varierte pilegrimstilbud.

I denne forbindelse er det behov for å etablere økonomiske støtteordninger som kan gi muligheter for lønnsom etablering, drift og utvikling av pilegrimsrelatert infrastruktur.

Skaun kommune – et naturlig valg for etablering av et regionalt pilegrimssenter

Skaun kommune har en tung og markert middelalderhistorie, som både kommunen og Kulturfestivalen KpH er bærere av. Skaun kommune har som offentlig myndighet og forvalter en sterk prioritering av pilegrimsarbeidet. I samarbeid mellom kommune, lag og organisasjoner, lokalt næringsliv, Den Norske Kirke og Kulturfestivalen KpH, har Skaun blitt kjent som en pilegrims- og middelalderkommune. Fokuset på Pilegrimsleden og profilen i Kulturfestivalen Kristin på Husaby er godt kjent i hele regionen. KpH sies ofte å være en mindre utgave av Olavsfestdagene.

Stiftelsen Kristin på Husaby er kjent med Skaun kommune sin høringsuttalelse. Vi anser det som viktig at det satses på at Skaun får tilført ressurser for ytterligere å styrke og utvikle infrastrukturen innen pilegrimsarbeidet. Vi mener Skaun kommune vil være et naturlig valg for etablering av et regionalt pilegrimssenter og vil spesielt trekke fram følgende viktige punkter:

- Kulturfestivalen Kristin på Husaby er en stor og tydelig festival med et klart mål. Pilegrimstradisjonen, kirkehistorie og ”verdens mest kjente pilegrim” Kristin Lavransdatter er viktige bærebjelker i festivalen.
- Klokkergården Rena og de muligheter den gir med sin unike beliggenhet inntil det historiske Husaby
- Erkebiskop Øystein, Norges fjerde helgen var fra Børsa i Skaun. Et regionalt pilegrimssenter vil kunne sette fokus på erkebiskopen og hans virke i forhold til Olavsarven
- Et variert overnattingstilbud til pilegrimer, herunder Kleivan pilegrimsherberge.
- Skaun kirke fra 1170. Kirka er av stor historisk interesse, og er en av Trøndelags mest interessante middelalderkirker. Kirka gjør sammen med kirketuftene på Husaby, Skaun til et viktig kirkested i middelalderen
- Skaun sin plassering langs en av de delene av leia som vil bli mest brukt. Trondheim og Nidarosdomen er det naturlige sentrum for all pilegrimsvirksomhet i Norge, og vi mener at regionene nær Trondheim bør styrkes i arbeidet med å løfte pilegrimstilrettelegginga som en følge av dette.

Vi håper Skaun kommune og Stiftelsen Kristin på Husaby kan få sin naturlige plass i det videre pilegrimsarbeidet i regionen.

Venn, 15.april 2009.

Kulturfestivalen Kristin på Husaby
styret